

حکومتا ههريما كوردستاني - عيراق

وهزارهتا پهروهردئ

رئيشه بهريا گشتي يا پرؤگرام و چاپه مه نيبا

خواندنا كوردئ

بؤ

پؤلا سيبئ بنه رته

به رهه فكرنا ليزنه كي ل وهزارهتا پهروهردئ

بژاركرن:

سادق نه حمهد عوسمان روستايي

سه ليم علي عمر وهرميلي

نه سعهد حامد محمهد

بيدا چوون

ليزنه بهك ژرئيشه بهريا گشتي يا پهروهردا پاريزگه ها دهوكئ

..... ناڤ:

پؤلا: سيئي بنه رت

..... قوتاخانه:

سه رپه رشتي زانستي يي چاپي: سادق نه حمه د عوسمان - سليم علي عمر وهرميلي
سه رپه رشتي هونهرى يي چاپي: عثمان پيرداود كواز - سعد محمد شريف صالح
ديزايين و بهرگ و ناماده كرنا ويينه يان: عادل زرار امين
جيبه جيكرنا بزاره كرنا هونهرى: عدنان احمد خالد
وينه: محمد هاشم

وہ رزیٰ ئیکئی

تیبینی:

مامۆستایین هیژا: مه به ست ژ شروقه کرنا په یقا ئەفهیه زارۆکیڻ
مه فیڤی زاری کرمانجیا ژیری ببن، هیقییه ژهه وه یڻ ریژدار پویته
ب قی چەندی بدهن، داخوازییا سه رکه فتنی بو هه وه یڻ به ریز
دکه یڻ و خودی پشته قان بیت...
به ره فه که ریڻ په ږتووکی

مرن ل دووڦ نيچيرا چووچكان ل ناڦ دارستانين مين لي چاندي
دهيت.

ناڦي ژ دووري روبرين مين لي چاندي بينه.

ريخراوا **M.A.G** وينه بين مينا به رهه فكرينه.

دى چين قوتابخانى

ئەم دى چين قوتابخانى
وہك زاروكين جيهانى
مافى مەيە بخوينين
تاكو سەربەست بيمينين
چەك زانست و زانينن
رووناھيى پى ديينين
ئەقرۆ خامەو پەيقن
بو وەلات رۆژو ھەيقن
كوردستان پى گەش دبيت
سەربەست و ئازاد دبيت.

(محمد بەروارى)

واتايا په يشان

په يشف واتا

تهدم: تيمه

خامه: پينوس / پينفيس

تهدقرو: تهمرو - تيرو

په يشف: وشه

هه يشف: مانگ

راهينان

قان قالا هييان پر بکه:

مافي مه يه .....

..... بمينين

تهدقرو خامه و ..... روهو

بو ..... روژو هه يفن

چالاکى (۱)

مامۇستا مفايىن زانست و زانىنى بۆ خويندكاران روون بکه :

چالاکى (۲)

کور: ئەف کورە قان کوران

توژى قان پەيشان وەك ئەقال سەرى لىبکه:

کریکار.....

جووتیار.....

کچ.....

دار.....

گول.....

رهوشتی باش

سیروانی خوشکه کا بچووک هه بوو، ناڤی وی ڤیان بوو روژه کی
سیروانی ژ خوشکا خو یا بچووک پرسى:

ڤیان هه کو تو دچییه قوتابخانی، تو دکیفه را دچی؟

ڤیانی گوتی:

ئه ز ل سهر لیقا ریکی دچم.

سیروان: ڤیان، ئه گهر ته ڤیا ژ ڤی لایى جادی بچییه لایى دی، دی چ که ی؟

ڤیان: ئه گهر من بقیت ئه ز ژ جادی دهرباز بیم، دی نیرمه لایى خو یی

راست و چه پی، ئه گهر من دیت ترومیلهک یا دهیت، ئه ز دی ل

لایه کی جادی راههستم هه تا دبوریت، پاشی دی دهرباز بیم.

سیروان: ڤیان تو ل قوتابخانی چ فیږ دبی؟

ڤیان: ئه ز فیږی خواندن و نقیسین و بیرکاری و وینه ی و گه لهک وانه یین

دی دبم.

سپروان: ل دهمی بیئنه دانی توچ دکهی؟

قیان: دبیئنه دانیدا دچمه مهیدانا قوتابخانی و ل گهل ههقالین خو

یارییان دکهم و کهسی نا ئیشینم.

سپروان: بیژه من ئە گهر خامهیهک یان تشتهکی دی ته ل مهیدانی

دیت دی چ لی کهی؟

قیان: ئە گهر من خامهیهک یان تشتهک دیت دی ل خودانی وی گهرم و دهههقی،

ئە گهر من نهزانی بی کییه دی دههه دهستی مامۆستایی خو.

واتایا په یفان

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
رادبۆریت	: دهربازدبیت
جاده	: شهقام
ههقال	: هوگر، برادهر-هاوری

پرسیار

بهرسقا فان پرسیاران بده:

۱. سیروانی خوشکه کا بچووک هه بوو، ناڅی وی چ بوو؟
۲. فیان دکیښه را دچوو قوتابخانی؟
۳. فیان ل قوتابخانی چ فیږ دیت؟
۴. ته گهر فیانی خامه یه ک دمه یانا قوتابخانی دا دیت، دی چ لی که ت؟

چالاکي

(قوتابخانه مالا مهیا دووئییه)

ته څی ریږی دووچاران د دهفته را خو دا ب شیوه یه کی جوان بنڅیسه.

چوچڪ و رووڻي

چوچڪه ڪا جوان ددارستانه ڪيڏا ل داني دگه ڀيا دا بخوت، دهملدهست
رووڻيهڪ لئ پهيدا بوو خو هاقيتي و گرت.
چوچڪا ڙار ل بهر دهستي رووڻي فيلباز وهڪي بيها دناڻ ٿاڻيڏا
دلهرزي. رووڻي ب دفن بلندي ڦه ڙچوچڪي پرسی: ٿهري تو بو من
نابيڙي توي ا ڙار بوچي ههردهم يا دلخوشو بهخته وهري؟ ب راستي
سهيره! ٿهز ب ههمي هيڙو شيانين خوڦه ههر گاڦ بي دلتهنگم و
چوچڪه ڪا لاوازا وهڪي ته ههر گاڦه ڪي ٿاوازه ڪي لئ ددهت و ڙ ڦي
چهقي داري دفرپته چهقي دي. چوچڪا ڙار ب ترسو لهرزقه
گوت:

مام رووقى، ئەگەر تە دقيقت ئەگەرا دڭخوشييا من بزاني من بەردە
دابفرمه سەر ئيک ژوان چەقان، قيجا گوھى خويده من، ئەز دى
نەپەنييا خو بوته ئاشکەراکەم.

ئەرى ئەگەر تو گوھى خو بەدەيه نەپەنييا من ژھندى چاکتر نينه کو
تو ژارەکا وەكى من بخوى؟

رووقى پيچەك ھزرا خوڭرو قيجا چووچکا خو بەردا. چووچك فرى
سەر دارەکا بلندو پيچەكى يينا خوڭقەداو گوٲ ئەى رووقى، راستە
ئەزيا ژارم لى ھەرگاڭ ئەزيا دڭخوشو بەختيارم چونكى ئەز ھزرا
ئيشاندنا هيچ كەسەكى ناکەم و زوردارى ھزرا من دا نينه.
لى تويى فيلباز ب ئيشاندنا ژاراقە بى مژوولى و ھەر ھزرا
زوردارى دكەى، ژ بەر ھندى تو ھەمى دەمان دخەم و دلتنەنگييدا
دژى و دوژمين تە دزورن.

واتايا پەيفان

پەيف

واتا

دەملدەست : ژنشكە كيشە

ب دفن بلندى قە : ب مەزنى قە

ھەر گاڭ : ھەردەم

نەپەنى : نھينى

ئيشاندن : ئازاردان

پرسیار

بهرسقا فان پرسیاران بده:

۱. بوچی رووقی خو هاقیته چووچکی؟

۲. رووقی ب چ یی ب ناقو دهنگه؟

۳. نهپه نییا چووچکی چ بوو؟

راهینان

فان قالا هیین خواری ب فان په یقان پر بکه:

(هیچ، ههرگاف، هزارا، راسته، زورداری)

ئهی رووقی ..... ئەز یا ژارم لی ..... ئەزیا دڅو شو

بهختیارم چونکی ..... ئیشاندا ..... کسه کی

ناکه مو ..... دهزرا من دانینه.

ددانین مه

خویندکارین خوشتقی: ساخله مییا ددانین مه نیشانا ساخله مییا
مهیه، ژبه ر هندی پیدقییه ل ددانین خو دهشیار بین، روژانه ب
فرچهی و چه قرینگی بشوین.

دوووق هه ر خوارنه کییدا ئەوان پاقر بکهین، شرینییا کیم بخوین،
ههروهسا یا باشه جارو باران بچینه لایی نوژداری ددانان بو لینییرین و
پاراستناوان ژ کرمی بوون و نه خوشییین دی.

مرۆقی دوو جارن ددانین وی دهین:

ددانین جارا ئیکى دبیژنى: ددانین شیری، ژمارا وان بیست ددانن، ل
 ژیی شهش سالیی و یقه ئەف ددانه دکه قن و، پشتی دەمه کی دی
 ددانین بەردەوام دەین کو ژمارا وان سیه و دوو ددانن. ئەف ددانین
 بەردەوام ئە گەر که قتن هندهک ددانین دی ل جهی وان ناهین.

واتایا په یقان

واتا

په یقی

تەندروستی	:	ساخله می
فەرە	:	پیداییه
پزیشک، دکتور	:	نۆژدار
نەساختی	:	نەخۆشی
هەر وهەر	:	بەردەوام
مەعجونی ددانا	:	چەقرینگ

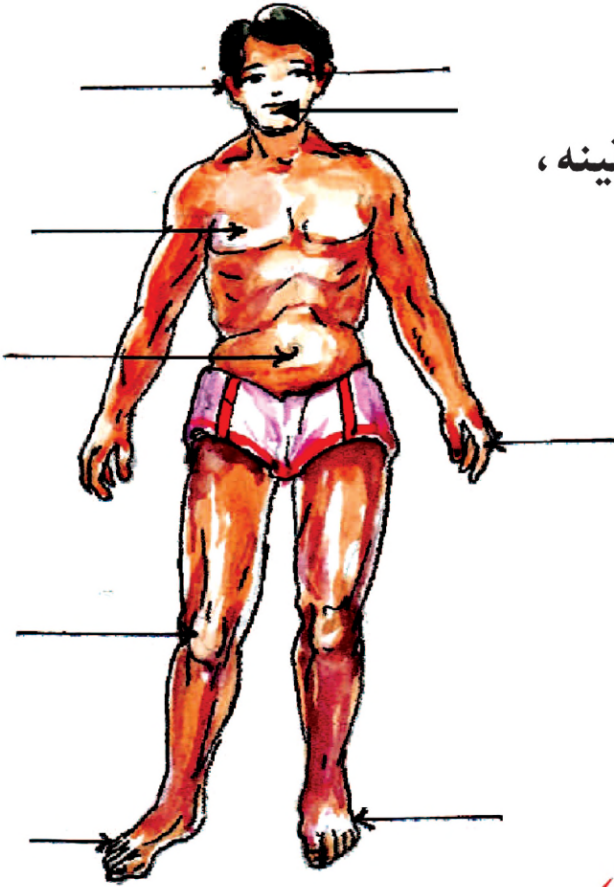
چالاکى (۱)

قوتاييى خوشتقى:

ئەقىن ل خوارى ناڭى ئەندامىن لەشى مروڭىنە،
دانه سەر وىنەى؟

ناڭك - سىنگ - چاڭ - گوھ -

برو - چۆك - دەڭ - تىل

چالاکى (۲)

درېژ × كورت

قوتاييى زىرەك توژى پەيشىن خوارى

وہكى سەرى لىبکە:

..... × سار

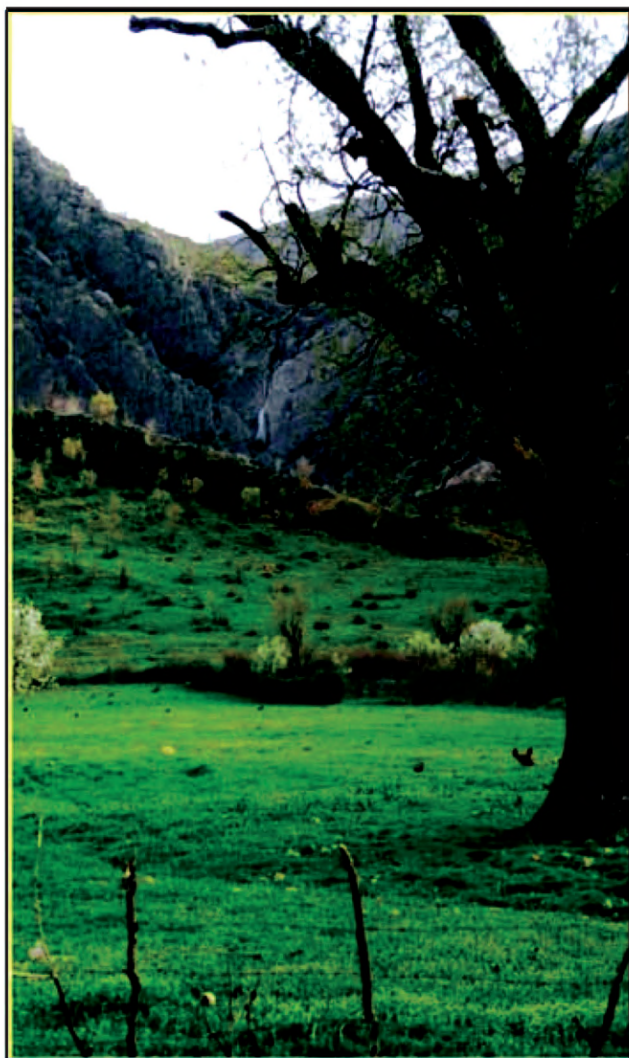
..... × بلند

..... × مەزن

..... × جوان

..... × شەڭ

بوهار

گه لی هه قالا مـزگین
دهشت و چیا گرنژین
بوهار هاته واری مـه
میـرگ و چیمه ن خه ملین
خه ملین میـرگ و چیمه ن
بنیره دیمه ن دیمه ن
به هه شته ئه ف کوردستان
ئالا رهنگین بلند کـه ن
بلند کهن ئالا رهنگین
ل سه ر چیا یین به فرین
بـژی کوردستانا مـه
هه ربـژی ئاشتی و ئه فـین

موئید تهیب

ل سالا ١٩٥٧ ل دهۆک بوویه

راهیتان

شان قالا هییان پر بکه:

۱. گه لی هه قالا .....

دهشت و چیا گرنترین

۲. .... هاته واری مه

میگ و چیمه ن خه ملین

۳. بهه شته ئه ف .....

ئالا رهنگین بلندکهن

۴. ئالا رهنگین بلندکهن

بلندکهن .....

۵. بژی کوردستانا مه

هه ر بژی و ئه قین

چالاکي

قی گوتنی ب شیوه کی جوان ددهفته را خودا بنقیسه:

(بژیت کوردو کوردستان)

ئەنجامى درەوكرنى

زارۆكیڤن من، درەو رەوشتە كى كریتە، ئەنجامیڤن وی گەلەك دخرابن،

ئەقجا داقي چیرۆكى لسەر خراييا درەو كرنى بۆ هەوە قەگيرم.

جارەكى شقانه كى پەزى خۆ دچەراند، ژنشكە كیتقە كرە هەوار:

هۆ خەلكينۆ بگەهنه من، گورگى پەزى من خوار!!

خەلك بۆ رزگار كرنا پەزى بلەز دەهواراوى چوون، لى شقانى تيق تيق

كرەكەنى و گۆت:

ب خودى وەسا نەبوو من درەوكر .

رۆژ هاتن و رۆژچوون، رۆژه کی گورگ ب راستی کفته ناڤ پەزی،
جاره کا دی شقانی کره ههوار: هۆ خه لکینۆ، ئەهی ههوار گورگی پەزی
من براند، زوو وهرن زوو!

خه لکی گوهی خۆ نه دایی چونکی بهری هینگی شقانی دره و لی
کربوون، ژ بهر هندی گورگی پەزی وی بی سهروبهر کر.
ئه قجا زارۆکیین من... دره و کرنی هه می ده ما ئه نجامین خراپ هه نه،
هه ر وه کی مه زن دبیژن ئاگر به ربوو مالا دره وینی که سی باوهر ژی
نه کر.

واتايا په يشان

<u>په يف</u>	<u>واتا</u>
څه گيرم	: بيټرم - بليم
ژنښکه کيڅه	: دهملدهست
کريټ	: نه جوان - ناشرين

راهينان

به رسقا فان پرسياران بده:

۱. شقانی چ دره و کر؟
۲. ده می خه لک دهه وارا په زی چوین، شقانی چ کر؟
۳. بوچی خه لکی جارا دووی باوهر ژشقانی نه کر؟

چالاکى (۱)

قان رسته يېن خوارى بخوينه و ژمارين وان ل ژيروينه يى گونجاي بنقيسه :

۱. ھيكا دكەت	۱۱. داىكا كووچكانه
۲. ب لہزہ	۱۲. داىكا بهرخانہ
۳. درہويت	۱۳. كورك دييت
۴. قد قدى دكەت	۱۴. دشهيت
۵. شير دەرہ	۱۵. يى ھارہ
۶. ب وہ فايہ	۱۶. دہوارہ
۷. سواردين	
۸. داىكا چيچہ لؤكانہ	
۹. دباريت	
۱۰. ھرى ھهيه	

چالاکى (۲)

ب خيچه كى قان پەيقان بگەھينە بەروفاڭيىن وان:

دروين	تازادى
كرىت	دوژمن
خراب	نيژيك
زوو	ترسنوك
ب جەرگ	باش
دوور	جوان
دوست	راستبيژ
بن دەستى	كورت
دريژ	درەنگ

چالاکى (۳)

ماموستايى بەريژ:

دشياندايه وهك شانوگەرى ئەف سەرھاتىيە دپوليدا ژلايى چەند
قوتاييانقە بەيتە پيشكىش كرن.
توژى ھاريكاريا قوتاييان بکہ بو بجھ ئينانا قى كارى.

چالاکى (۴)

قى گوتنى ب شيوہ كى جوان ددەفتەرا خودا بنقىسە:

(راستى ريكا خودييه)

زانایه کی نه مر

کارزان زارۆکه کی زیرهک بوو، ئەودەمەک بوو هزرا چەوانییا پەیدا بوونا شەف و روژان دکر، ژ بەر هندی ژ مامۆستایی خو پرسی:

ئەری مامۆستا بوو مە نا بیژی شەف و روژ چەوان پەیدا دبن؟

مامۆستای ئافەرین لی کر بوقی پرسیاری، ئەجبا گۆتی:

قوتابیین خۆشتقی، ب سەدان سالان بەری نەو زانایان وەسا دزانی کو روژ دئاسمانیدا دزقريت و ژئەنجامی قی زقړینی شەف و روژ پەیدا دبن.

بارزان: ئانکو وەسا دزانی کو ئەرد نالقیت و روژی دلشین لیکزقړین هەیه.

مامۆستا: بەلئى، لى پىشتى سەدان سالان زانايەكى ب ناڧو دەنگى
پۆلەندى (كۆپەرنىكۆس) ئەڧ ھزرو بىرە راستقە كرن.

ئازاد: مامۆستا چەوان راستقە كرن؟

مامۆستا: زارۆكىن من، پىشتى دووفچوون و شروڧە كرنە كا درىتر بو
دەركەفت كو رۆژى ھىچ بزاڧ نىنە بەلكى ئەردى دوو جوړە لقىن
ھەنە.

جوړى ئىكى، بو دەمى سالەكى ل دوور رۆژى دزقريت و ژ زقرىنا ئەردى
ھەر چوار وەرزىن سالى پەيدا دبن: بەار، ھاڧىن، پايىز، زڧستان
جوړى دووى ژى بو دەمى شەڧ و رۆژە كال دوورخو دزقريت و ژ قى
زقرىنى شەڧ و رۆژ پەيدا دبن.

كارزان: گەلەك سوپاس مامۆستايى ھىژا.

ھزار سلاڧ ل بىرەوھرىيا زانايى نەمر كۆپەرنىكۆسى بن* .

* كۆپەرنىكۆس: زانايەكى گەردوونناسى پۆلەندى بوول ساللا ۱۴۷۳ز. ژدايك بوويەول ساللا

واتايا په يشان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
وهسا	: وهتوځ - تهوها
راستقه کرن	: دروست کرن
لښين	: بزاف
هيچ	: چ

راهينان

شان قالاھييان ب په يشه کا گونجاي پر بکه:

۱. ب سهدان سالان بهري نهو زانايان وهسا دزاني کو .....
۲. ئه رد ل دوور روژي ..... و ههر ..... پهيدا دهبن.
۳. زانايي ب ناڅو دهنگي پوله ندي ..... بو دهرکهفت کو روژي
هيچ ..... نينه.
۴. شهف و روژ ژ ئه نجامي زڅرپينا ئه ردی ل دوور ..... پهيدا دبن.

چالاکى (۱)

مامۆستايى بەرپىز: دگەل خو ئەقان ئامادە بکە:

۱. گویا ئەردى

۲. چرایەكى، باشترە ئەگەر گلۆپ بیت.

ئەقجال بەرچاڭىن قوتايىيان هەردوو لىڭىنن ئەردى روون بکەو، بلا
چرا روژىت.

چالاکى (۲)

قوتايىين خوشتقى:

أ- سال چەند وەرزه؟ ناڭىن وان بىژەو بنقىسە.

۱. .... ۲. .... ۳. .... ۴. ....

ب- ئەردب چەند دەمژمىران ل دوور روژى دزقريت؟

(ئەگەر تە نەزانى ژ مامۆستايى خو بپرسە)

ج- ئەردب چەند روژان ل دوور روژى دزقريت؟

ئەردب ..... روژان ل دوور روژى دزقريت.

(ئەگەر تە نەزانى ژ مامۆستايى خو بپرسە)

چالاکى (۳)

ب شیوهیه کی جوان قى ریزی دوو جارن ددهفته را خو دا بنقیسه :
﴿رۆژ ژیدهری رووناھیبی و هه می وزه کییه﴾.

چالاکى (۴)

خویند کارى خوشتقى : سال چوار وهرزه و دووازده هه یقه ، ههر وهرزهك
سى هه یقه ، ناڤین هه یقین كوردی ئەقهنه :

هافین	بهار
۴. پوشپه ر	۱. نه وروز
۵. خه رمانان	۲. گولان
۶. گه لاویژ	۳. جو زهردان
زقستان	پاییز
۱۰. به فرانبار	۷. ره زبه ر
۱۱. ریبه ندان	۸. گه لاریزان
۱۲. ره شه مه ه	۹. سه رماوه ز

خویند کارى زیرهك : ناڤین هه یقین كوردی ژبه ربكه .

سەيرانەك ل كوردستانى

ئەلند دگەل خىزانا خو چوونە ھاقىنگەھا بىخال، بېڭە و دپەنجەرا
تورمبىلېرا ئەلندى بەرى خو دا سروشتى كوردستانى، چياو گرو
دۆل و نھالان. دلې وى ب قان دىمەنىن جوان گەلەك خوش بوو، پشتى
گەھشتىنە وىرى دناڤ ئاڤىدا ھۆگرى يارى دكرن، ئەلند نىاسى و
بوونە ھەڤالېن ئىك و دانوستاندن كرن.

ھۆگر: ئەلند لە كوى ھاتووى؟

ئەلند: ئەز ژ دەھوكى ھاتىمە.

ھۆگر: دەچىتە قوتابخانە؟

ئەلند: بەلئ ، ئەز گەلەكئ زيرەك و چەلەنگم.

ھۆگر: سالى داھاتوو ديمە شارى دھۆك و بە كرمانجى دى ئاخقم.

ئەلند: بەلئ ئەم ئىك ميللەتەين.

پاشان خودا حافىزى ل ئىكو دوو كر. ھەر ئىك چوو دەف خىزانا خو.

ئەلندى گوتە بابئ خو: بوچى ھەتا نھۆ مە ئىك زمانئ خواندن و

نقىسىنئ نىنە؟

باب: ئەلند ما تە ئەو دارو بار نەدیتن ھەمى د رەش بوون، خەملا

چىيان گوھارتبوو؟ ئەو دوژمنئ ميللەتئ كورد سۆتبوون و وان

نەدھىلا ئەم بىنە ئىك، لئ كورد ئىكن نابنە دوو.

ئەلند: سۆزىت بابئ من يئ ھىژا ، سالا بەيت ئەز ب كرمانجىيا ژىرى

باخقم.

واتايا په يشان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
ب ريښه	: دريځيدا
بهري خوډا	: تهماشه كر
چه له ننگ	: چالاک
نهو	: نوکه - ئيستا
خه مل	: جواني

راهيتان (۱)

به رسقا فان پرسياران بده:

۱. ئە لند و خيزانا خو کيشه چوو بوون؟
۲. ئە لندی دپه نجه را ترومبيليدا چ ديت؟
۳. هوگري کي نياسی ؟
۴. ئە لند ژ چ باژير هاتبوو ؟
۵. ئە لندی چ سوزدا؟

راهینان (۲)

تەشان قالاھییان ب پەیقە کا گونجای پریکە:

۱. ھۆگری ..... دکرن.
۲. ھۆگرو ..... بوونە ھەقالین ئیک.
۳. باب: ما تە ئەو ..... ھەمی د رەشبوون.
۴. ئەلند گەلە کی .....

چالاکى (۱)

۱. ناڤین سی ھاڤینگەھین کوردستانی بنڤیسە.
..... ۱ ..... ۲ ..... ۳ .....
۲. ھەر ھاڤینگەھەك ژئەوین تە نڤیسین دكەڤنە کيژ پاریزگەھی؟
۳. بۆچی دبیژنی ھاڤینگەھ؟

تەگەر پیدڤی بوو: بلا مامۆستا ھاریکارییا قوتاییان بکەت.

چالاکى (۲)

هەر قوتاييهك ل دوور سهيرانى باخثيت كول روژا نه ورؤزى
دگه ل خيزانا خو كرپيت.

چالاکى (۳)

هاڤين + گهه ← هاڤينگهه

توژى قان پەيشان وهكى سهري لیبکه:

فیر + گهه ←

خويندن + گهه ←

په پمان + گهه ←

کار + گهه ←

خوارن + گهه ←

کۆتر و میړی

جاره کی کۆترهک بو ئاف قه خواری ل سهر لیقا رووباره کی راوهستا بو، چاقی وی ب میړیه کی دکه قیت کوکه قتیبه دناف رووباریدا، نیژیکه بخه ندقیت.

دلّی کۆتری ب میړیا هه ژار قه سوّتو چه قه کی داری بو هاقیت دا خوپیقه بگریت. میړی سواری چه قی داری بو، ژ خه ندقینی رزگار بو. گه لهک سوپاسییا کۆتری کر.

پشتی ده مه کی کیّم، کۆتر فری و دادا سهر داره کا نیژیکی رووباری، چاقی نیچیرقانه کی قیکه فت و دقیا بکوژیت.

میړی دیت نیچیرقانی دقیت کۆتری بکوژیت، د دلّی خودا گوّت: پیدقیه ئەف کوترا ئەز ژ خه ندقاندنی رزگار کریم، ئەز ژی وی رزگار بکه م.

فِيْجَا مِيْرِيْ بِلَهْز خُوْ گَهْهَانْدَه نِيْچِرِيْشَانِيْ ب دژواري لَهْقهك ل مَلِيْ وِيْ دَا.
 نِيْچِرِيْشَان قَهْجَنْقِيْ و نَاگَهْه ژ كوْتَرِيْ نَهْمَا، دَقِيْ دَهْمِيْدا كوْتَر فَرِيْ، ب
 نَهْگَهْرا وِيْ قَهْجِيْيَا ل گَهْهَل مِيْرِيْ كَرِيْ، نَهْو ژ مَرْنِيْ رَزْگَار بُوُو.

واتايا په يشان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
هه ژار	: ژار، بي دهست هه لات
داداسهر	: چووسهر
قهنجي	: باشي - چاكي
مل	: شان

پرسیار

۱. کۆتری چ د رووباریدا دیت؟
کۆتری د رووباریدا ..... دیت وهخت بوو بخه ندقیت.
۲. کۆتری چ بو میړی کر؟
کۆتری ..... داری بو میړی هاقیت داخو پیښه بگریت.
۳. میړی چ کر؟
میړی سواری ..... داری بوو ژ خه ندقینی رزگار بوو.
۴. کی کۆتر دیت؟
..... کۆتر دیت و قیا بکوژیت.
۵. میړی ددلی خودا چ گوت؟
گوت پیدقییه ئەز بزاقی بکه م بو ..... قی کۆتری کو وی
ئەز ژ خه ندقینی رزگار کریم.
۶. میړی چ کر؟
میړی خو گه هانده نیچیرقانی و ب دژواری له قهک ل ..... وی دا.
۷. بو وانا بهیت هەر قوتابییهک خو بهر هه څ بکه ت و سه رهاتییه کا
خوش دناف پولیدا بومه بیژیت.

۸. قان په يقان بنقيسه:

أ- تهر و هشك.

ب- دارو بهر.

ج- رهش و سپی.

د- گل و گیا.

ه- ژنو میړ.

چالاکي

في گوتني ب شيوه كي جوان ددهفته را خودا بنقيسه:

(قهنجيي بکهو دثاقيدا بهرده)

باران

هه ورهك هاته ئاسمانى
بارانهك گه ل خوه ئانى
رژانده سه رى چيا
شينكرن گولو گيا
تهق نه هالو دهرو دهشت
خه ملاندىن مينا به دهشت
هلو رابه جوتيارا
بكيله تهق به ييارا
تو لهز بكهو له زينه
وارى خو بخه ملينه
بارانى، ليكه، ليكه
خه تيرا ژينى پيكه

"تازاد مزورى"

واتايا پەيشان

<u>پەيش</u>	<u>واتا</u>
گەل خوہ	: دگەل خوۆ
ئانى	: ئينا-هينا
تەف	: هەمى-هەموو
نەھال	: دۆل و شيف
خەملاندن	: جوانكرن
خەتير	: مەشخەل

شیوازی ئاخفتنی

بابه کی شیرت ل کورپۆ خۆدکرن و دگۆتی:

کورپۆ من: ئەگەر ل کۆرەکی روونشتی کیم باخقە و گەلەك ببهیسە، ئەگەر تەقییا باخقی، ئاخفتنا کەسی نەبرە، چاقەرپی گەها خۆبە هەتا بهییت و خەلك هەمی گوهدارییا تە بکەن.

قیجا ئەگەر تۆ ئاخفتی درێژنەکە، چونکی ئەوی گەلەك باخقت دئ گەلەك خەلەتیان ژێ کەت، بلا ئاخفتنی تەژی درۆن و ئاشکرا بن، دانوستاندنی تە دخۆش بن، گۆتینی تە دشرین بن، دا دکارتیکەر و دلراکیش بن - کورپۆ من!

ئەگەر ئیکی ئاخفتنەك بۆتە کر، پیتە پی بکەو باش گوھی خۆ بدی، ب تشتین دی قە خۆ مژویل نەکە، چونکی گوهداری نیشانا پەرورده کړن و رهوشتین باشه.

واتايا په يشان

شيرهت	:	ناموژگاري
بهبهسه	:	گوډه بدی، گولی ببه
شيواز	:	جوړ
چاڅهړی ببه	:	ل هیڅی ببه
گهه	:	دوړ
پيته پیدان	:	گرنگیدان
چاک	:	باش - قهنج

راهینان

ئیک: نیشانا (✓) بهرامبهر مه بهستا راست دانه:

۱. نه گهر ئیک بوته تاخفت:

- ( ) پهرتوو که کی بخوینه.
- ( ) لی بنیره و گوډه بدی.
- ( ) له گه ل هه قالی خوباخفه.
- ( ) تاخفتنا وی بیره.

۲. ئەگەر تۆ بۆ ئىككى ئاخفتى:

( ) گەلەك باخقە.

( ) دەنگى خۆبلند بکە.

( ) ب دەنگە كى ئاشكەرا باخقە.

( ) ئاخفتىن ئالۆزبکە.

دوو: قى دانوستاندى تەمام بکە دگەل ھەقالەكى خۆدا ب دوو قولى
باخقە ب مەرجە كى شىوازى ئاخفتى پەيرەو بکەن.

ئازاد : رۆژ باش.
سەربەست : .....
_____ : دى كيشە چى؟
_____ : ئەقە چىيە ق تە؟
_____ : تول قوتابخانى فيرى چ دى؟
_____ : تە قوتابخانا خۆ خوش دقيت؟
_____ : بۆچى تە قوتابخانە خوش دقيت؟
_____ : _____

سى: ب نقيسینه كا جوان ئەقال خوارى دووجارا بنقيسه:

(سەد گۆتن گۆرى كپيارەكى بن)

ژیری ب مهزنیی و بچووکیی نینه

روژه کی ژ روژان شیرهك زقریقه لهندا خو، دیت مشكه کی بچووك یی
لیكدزقریت ول تشته کی دگهریت دا بخوت.
مشکی بچووك، ده می چاقی وی ب شیری كهفتی، ژ ترسان له رزی،
وهسا زانی كو شیر دی وی خوت.

لی شیری نه ئیشانندو گوتی:
(نه ترسه نه زته ناخوم)

مشکی گه لهك سوپاسییا لیبوورینو دل نه رمییا شیری کرو لهندا وی
ب جه هیلا.

پشتی چند روژان مشکی دهمی دیتی کو شیریی که فتیه دناڤ تورا
نیچیرقانه کی.

چوو نک شیریی و گوئی:

(هیژا، ریکی بده من، داکو داڤین توری بقه تینم و ته رزگار بکه م).
شیری گوئی:

(من پیدقی ب هاریکاریاته نینه و ب شیانیڤ خو دی قه تینم)

مشک ل لایه کی راوه ستاو دیت شیریی پیکولی دکه ت داکو خو ژ توری
رزگار بکه ت.

پشتی پیکوله کا مه زن، شیر نه دشیا خو قورتال بکه ت.

چاره کا دی مشک چوو بهر سینگی وی و گوئی:

(ئه گهر هیژو شیانیڤ ته مفای ل ته نه کهن، باشی و دلنه رمییا ته دی
دهه واراته هیئت).

ئه قجا دهست ب قه تاندنا توری کر هه تا چند داڤهک لی برین.

شیر رزگار بوو و گه لهک سوپاسییا مشکی کر، کو خه لاتیی قه نجییا وی
داو گوئی:

(راسته زیره کی ب مه زنی و بچو کی نینه، خه لاتیی قه نجییی ژی ههر
قه نجییه).

واتايا په يقان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
له ندا شيرى	: کونجا شيرى
شيان	: هيڙ
پيڅول	: بزاځ
نيچيرقان	: راقهر
تور	: داځين نيچيرى
هيڙا	: گه وره م ، بهريڙ
نك شيرى	: لايى شيرى
قهنجى	: باشى
خه لات	: ديارى
ژيرى	: زيره كى و ئا قلمه ندى

پرسیار

بەرسقا قان پرسیاران بده:

۱. شیرى دلەندا خو دا چ دیت؟
شیرى دلەندا خو دا ..... بچووك دیت.
۲. مشك بوچی دگه پیا؟
مشك دگه پیا، دا ..... بخوت؟
۳. مشك بوچی دلهرزى؟
مشك ژبه ر ..... دلهرزى.
۴. مشك ددلى خو دا ژ چ دترسیا؟
مشك ددلى خو دا دترسیا كو شیر وى .....
۵. شیر دشىا خو ژ توړى رزگار بكه ت؟
نه خیر ..... ى شیان نه بوون خو ژ ..... ى رزگار بكه ت.
۶. مشكى بو رزگار كرنا شیرى چ كر؟
مشكى دهست ب ..... توړى كر.

راهینان (۱)

ڦان رستان بخوینه:

۱. وهسا دزانی دیّ خۆت.
۲. وهسا دزانی برایی وی یه.
۳. وهسا دزانی نه هاتییه.
۴. وهسا دزانی جه ژنه.
۵. وهسا دزانی قه نجه.
۶. وهسا دزانی بابی وی یه.

راهینان (۲)

ڦی گوتنا مه زنان ب نقیسینه کا جوان ددهفته را خۆدا بنقیسه:

﴿ شیر شیره چ ژنه چ میره ﴾

وه رزى دوى

په شیمانی

روژه کی میړیهك دناډ باژیری خودا هەر ژدهډف خو وبی هیچ نه گرهك
سلبوو و ژباژیری دهركهفت.

گوټی: من دقیت بتنی بژیم، چوو مالو جهك بو خو دروستكر،
نه قجا ب دووډف خوارنیقه گهړیاو چند دندكین گه نمی په یدا كرنو
برنه ناډ مالا خو، پشتی ده مه کی دندكین گه نمی شین بوونو ده رگه هی
مالا وی لی هاته گرتن، ده ست ب هه وار هه واری كر. كه س و كار وی
دهه وارا وی یدا چوون رزگار كرو گوټی:

تۆ بۆچی ھندا سەر رەقى و زوو سل دى؟ ئەرى تۆ نزانى دندكىن
گەنى يان ھەر تۆقەكى دى ناپىت ب ساخى دناڧ مالدا بەيتتە
ھەلگرتن، بەلكى دقپت ئىكسەر بکەنە دوو كەر، چونكى ب ساخى
شىن دىتتە قە، دقپت بزانى كەس نەشىت بتنى بژىت و سلبوون ژى
رەوشتەكى باش نىنە، ھەر كەسەك ژى دناڧ كەس و كارىن خۇدايى ب
قەدرە.

مىرياسل بەردا گرىي و گۆتى:

ئەز گەلە كاپەشىمانم بۆ وى كارى من كرى، لى ئەڧ جودا بوونا من
وہ ل من كركو ھندى بژىم وەلات و باژىر و كەس و كارىن خۆ ب
جە نەھىلم و حەزژىبىكەم و سل نەبم.

واتايا په يثان

<u>په يث</u>	<u>واتا</u>
سلبوو	: توږه بوو
کهس وکارين	: مروځين وي
دوو کهر	: دوو پارچه
ب قه در	: ب نرخ

راهينان

به رسقاڅان پرسياران بده:

۱. زيانين سلبوونى چنه؟
۲. دهمى ده رگه ه ل ميړي هاتييه گرتن كى دهه وارى هات؟
۳. نهرى مروځ د شيت بتنى بڅيت؟

چالاکى (۱)

مامۆستا به حسی پیکه ژيانا مروغان بو قوتاییان بکهت،
کوکهس نه شیت بتنی بژیت و ههمی پیدقی ئیکو دوونه، تو دشیی
لسهر په یوهندییا دناقههرا مامۆستای و قوتاییین وی دا وهك نمونه بو
پیکه ژیانى باخقی.

چالاکى (۲)

..... میرییه.

..... بالندهیه دفریت.

..... ستیر دیتن.

نەوان - نەو - نەقە

قالاهییین سهری ب په یقین دناق لاکیشه یدا بکه.

چالاکى (۳)

ئ- زارۆك
ب- ئەف زارۆكە
پ- ئەو زارۆك
قوتاييى زيرەك: توژى قان پەيقان وەكى ئەوال سەرى لىبكه:

پ-

ب-

ئ-

كۆتر

گول

ميش

مريشك

ستير

چالاکى (۴)

((ھەر سلېوونەكى پەشيمانىيەك دىقرايە))

ب نقيسينە كا جوان قى ريزال سەرى ددەفتەرا خۇدا بنقيسەو پاشى
بۆمە ل سەر باخقە.

هه فسویاتییا باش

مالا سیروانی و مالا قیانی هه فسوی بوون، بایین ههردووکان ژیک سلبیوون
سهرا زاروکیین خو دگه ل ئیکو دوو نه د ئاخفتن.
رۆژه کی دایکا قیانی نه ساخبوو پیدتی ب نشته رگه ری هه بوو، نوژداری
داخوازا بوته کی خوینی ژیکر. بابی قیانی هندی گه ریا خوین ب دهست
نه کهفت و خوینا وی ژی ژ جوړی خوینا وی نه بوو.
بابی سیروانی زانی، بله ز گه هشته خهسته خانی و خوینا خویشکنی، دیت ژ
جوړی خوینا دایکا (قیان) ییه. ئینا گوته نوژداری:
ئه ز دی خوینی ده می.
بابی قیانی سوپاسییا وی کرو گوته: ل من بیوره، من نه دزانی تو دی هند ب
کیر هه فسووی خو هیی.
قیانی ژی سوپاسییا سیروانی کرو گوته: نابیت ئیدی ژ ئیکو دوو سلبین.

واتايا په يقان

<u>په يق</u>	:	<u>واتا</u>
هه قسوی	:	جیران - دراوسی
سل	:	توره
خه سته خانه	:	نه خوشخانه
پشکنی	:	لینیری
ل من ببوره	:	ل من نه گره

راهینان

به رسقا فان پرسیاران بده:

۱. بوچی بابی سیروانی و بابی قیانی دگهل ئیکو دوو نه د ئاخفتن؟
۲. بوچی بابی قیانی خوینا خو نه دا دایکا قیانی؟
۳. ئه ری چیدبیت هه قسوی دگهل ئیکو دوو نه ئاخفتن؟
۴. کی دهه وارا دایکا قیانی چوو و خوینا خو دایی؟
۵. قیانی چ گوته سیروانی؟

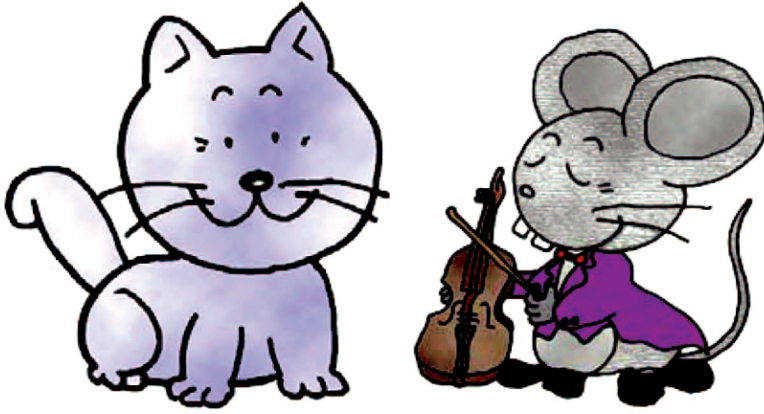

چالاکى (۱)

* پیدئیه ماموستا مافی ههڤسوی لسه ههڤسوی بو
قوتاییان روون بکه تهڤه و داخوازی ژوان بکه ت هه ر قوتاییهک
مافه کی ژوان مافان بیژیت.

* ماموستا دشیته دقان هه لکه ڤتناندا پرسیار ژقوتاییان بکه ت
کو دڤیته بهرامبه ر ههڤسوینی خو دچه وا بین؟ ئهڤجا
ماموستا زیده تر بو قوتاییین خو روون بکه تهڤه، هه لکه ڤتن
وهک: جهژن، شه هیان، به هی، نه ساخوون... هتد.

كتك و مشك

كتكى گاز کره مشكى
تو دگهل من هه قپشكى
بهسه سته م و زوری
دی ژیر كهین یا بوری
وهره دهري ژ کونى
بنیره خوشیا دنى
ته چ دقیت بپرسه
چیدی ژمن نه ترسه
مشكى زویكا باوهر کر
ههش بسهرى خو وهر کر
ژکونا خو هاته دهه
كتكى خو هاقیتته سهر
نه ما دهلیقا رهقى
کره پیخورا شهقى

"جگه رسۆز پیندرۆیى"

واتايا په يشان

<u>په يف</u>	<u>واتا</u>
هه ډيشك	: پشكدار
دني	: دنيا- جيهان
ده ليښه	: ده رفهت
سته م	: زورداری
چيدی	: ئیدی
هه ش	: خولی
پيڅور	: خوارن-خواردن

راهينان

ښان څالاهييان پر بکه:

۱. کتکي گاکره .....
۲. بهسه ..... و زوری.
۳. وهره دهري ژ .....
۴. ..... خوشيا دنی.
۵. کره پيڅورا .....

بلبله کی دامای

رۆژه کی (سیپان) دگهل سۆلینا هه قالآ خو ریککه فتن دا بچنه
باغچه کی گشتی. ده می دناف باغچه یدا دگه ریان، چاخی وان ب
بلبله کی بریندار کهفت کو گه له کی دامایبوو، سیپانو هه قالآ خو
گه له ک دامان بو ئی بلبلی، ههردوووان بریاردا ژ باغچه ی ببه نه مال.
بلبلی خو ئینا مالو ده رمان کرو ئافو خوارن دانی.

پشتی چند رۆژه کان بلبی وان باشبوو قه گه پیا سه ر شیانین
خۆ، سپان و سۆلینی بلبل کره دناڤ قه فه سه کیداو خوارن و ئاڤ
دانی، پشتی هینگی بهری خۆ دایی وه کی بهری نوکه هه ری دامایه.

سپانی گۆته سۆلینی: ئەڤ بلبله داخازیا سه ربه ستیی
دکه ت. سۆلینی ده رگه هی قه فه سی قه کرو بلبل فری چوو سه رتاکی
داره کی، ئاواز خواندن.

سپانی گۆت: ئەڤه یه خوشیا سه ربه ستی و سه ربه خوی.

واتايا په يشان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
دامای	: غه مبار ، پوسیده
هه قال	: هوگر-هاوری
ریککه فتن	: پیکهاتن
تاکي داری	: چه قی داری - لقی دار

راهیتان (۱)

دانوستاندن:

۱. سیپانی و سولینی بریارد ا کیښه بچن ؟
۲. بلبله کی چه وا دیت ؟
۳. بلبلی خو بره کیښه ؟
۴. سیپانی چه گوته سولینی ؟
۵. بلبل کیښه فری ؟
۶. بوچی ده می سولینی بلبل بهردای دهست ب خواندنی کر ؟

راهینان (۲)

قان بۆشایان پر بکه:

۱. چاقی سیپانی و سۆلینی ب بلبله کی ..... که قت.
۲. ههردووان بریاردا ژ باغچهی .....
۳. بلبلی خوئینا ..... و ..... ئاف و خواردن دانی.
۴. ئەف بلبله داخازییا ..... دکهت.

چالاکى (۱)

هندهك قوتابی زارقه کرنا دهنگی هندهك گیانداران بکهن.

چالاکى (۲)

ناقی هندهك گیانهوهرین مفادار وهنده کین درنده بنقیسه :

مفادار	درنده
۱.	۱.
۲.	۲.
۳.	۳.
۴.	۴.

چالاکی (۳)

پیدڻیہ ماموستا بو قوتابیین خو روون بکھت کو ئازادی نه
بتنی بو مروڻیہ، بهلکی بو هر گیانهوهرکی پیدڻیہ، تودکاری
پرسیاران ژ قوتابییان بکهی نه گهر دایک و بابین ههوه نه هیلن هوون
حهفتییه کی ژ ژووره کا مال دهرکه فن دی ههست ب چ کهن؟

چالاکی (۴)

قان رسته یین خواری بنقیسه ڦه و فیری نقیسین و خواندنا وان به :

سیپان و سولین ریکه فتن دابچنه باغچه کی گشتی.

سیپان و سولین ریکه فتن بچنه باغچه یه کی گشتی.

چیا یین کوردستانی بلندن. : چیاکانی کوردستان بلندن.

ماموستایین مه دباشن. : ماموستایانمان باشن.

قوتابخانه مالا مه یه. : قوتابخانه مالی ئیمه یه.

سه‌فینی نه‌گوه‌دار

کومه‌کا زاروکان ل زه‌قییا پشت گوندی یارییا ته‌پا پیی دکر. سه‌فینی
گوته ئارازی، دا بچینه سهر قی گری گولان بینین.
ئاراز: دبیت ئه‌و جهی مینان بیت. بهری بچین دا پرسیارا ماموستای
بکه‌ین.

سه‌فین: ئه‌ز ههردی چمه گولان ما پرسیار کرن بو چیه؟
ئاراز: سه‌فین راوه‌سته دا بیژمه ماموستای.

سه‌فین: ئه‌ز ناترسم، ههردی چم گولین جوان لی هه‌نه‌و مین لی نینن،
تو چه‌ند دترسی؟

ئاراز: ئه‌ز ناهیم هه‌تا پرسیار نه‌که‌م.

سەفین چوو وی دەقەری گول دکرنو ئاگەھ ژ خو نەما بوو،
ژنشکەکیقە پی وی کەقتە سەر مینەکی و پەقی، دگەل پەقینیدا
پیەکی وی فری، هەقالین وی دەهەواری چوونو برە خەستەخانێ.
پشتی هەیقەکی سەفین قەگەرپا ناف هەقالین خو بەری خو دایی
هەمی یی یاریان دکەن، بەلی ئەو نەشیت بکەت. هەقالان بخیرەاتن
لیکر، پاشی سەفینی گۆت:

هەقالان نەچنە جەهەکی هەتا هوون پرسیار نەکەن. چونکی مین ل
دارستانان دزۆرن، نیشانا وان ژی سیگۆشەکا سوورە وکولۆخەک و دوو
هەستیک ل سەرن.

واتايا په يشان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
ده قهر :	ناوچه
هوون :	هنگو-هين-ئيوه
قه گه ريا :	زقري
کولوخ :	ههستيکي سهری

راهينان (۱)

۱. زاروکان چ ياری دکر؟
۲. سه فينی چ گوته نارازی؟
۳. پيی سه فينی که فته سهر چ؟
۴. نيشانين جهی مين ريژ کری چنه؟
۵. دی ياريان ب مين و ته قه مه نيان کهی؟

راهینان (۲)

قان فالاهییان پر بکه:

۱. ئارازی گۆت: دا پرسیارا ..... بکهین.
۲. سه فینی گۆت: ئەز هەر دی چمه ..... .
۳. مین ل ..... هه نه.
۴. پشتی هه یقه کی سه فین قه گهریا ناف ..... خو.
۵. نیشانیین مینان سیگۆشه کا ..... و کولۆخهك و دوو ..... .

راهینان (۳)

بوچی هەر کاره کی مروّف بکهت دقیت پرسیار بکهت؟

چالاکى (۱)

مامۆستا:

ل دووڤ ری نمایین (M.A.G) و ب وینین رهنگاو رهنگ مه ترسیین
مینا و چه واییا خو پاراستنی ژوان بو قوتاییان روون بکه قه.

چالاکى (۲)

راسته يان خەلەتە ؟

خەلەتە	راسته

۱. زارۆك دىت لى جەي ميان ياريان بكن.
۲. بەرى بچىنە جەكە كى دقەت پرسیارا مامۆستای بكن.
۳. بى پرسیار كرن نەچنە ناف دارستانان چونكى مین لى ھەنە.
۴. ئەگەر تە مینەك دیت، كەسەكە بەرپرسیار ئاگاھدار بكن.

چالاکى (۳)

ئەقانە بگەھىنە وان پشكىن دگەلدا رىكدكەفن ورستەيىن پىكھاتى ل خواری

بنقىسە :

۱. ئەگەر من مینەك دیت	مروقى دكوژیت
۲. گوللەيا توپى ژى وەكى مینى	كۆم نەكەن
۳. چ جاران مینو فیشەكان	دى ئاگادارى مامۆستای كەم
۴. سەيران ل دەقەرین مین رىژكرى	ئەز خو نزيك ناكەم
۵. ئەو جەيىن مین لى ھەبن	بیتە ئەگەرا كارەساتان

.۱

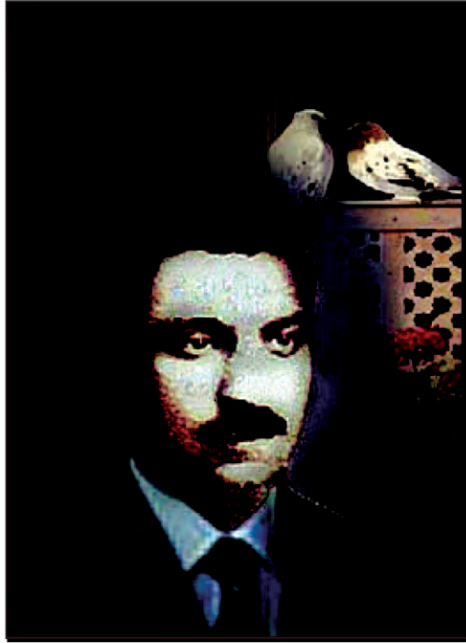
.۲

.۳

.۴

.۵

میره کی ناقدار

مالباتا کوردین به درخانی میللهت پهرست و روشنبیر و ولاتپاریزبوون. میرین زاناو داناو میرخاس دناقدا هه لکه قتینه. ئیک ژوان میر جه لادتهت به درخان بوو کو سالاً ۱۸۹۳ی زایینی ل باژییری سته مبولی هاتییه دنیایی.

جه لادتهت به درخان هه ردهم دلسوزی دؤزا میللهتی خو بوویه. پشکداری د شورشا شیخ سه عیدی پیران و شورشا ئاگریداغدا کرییه، میره کی روشنبیر بوو، کو قارا "هاوار" ل شامی ده رینایه و بو یه که مین جار پیتین لاتینی بو نقیسینا کوردی داناینه، ل ته مه نی پینجی و ههشت سالییدا، سالاً ۱۹۵۱ی زایینی ل خهسته خانا فرنسی ل شامی مال ئاقایی کرییه.

واتايا پەيشان

<u>پەيف</u>	<u>واتا</u>
مالبات :	بنه مال
وه لاتپاريز :	نيشتمانپه روه
ميرخاس :	قاره مان
دۆز :	كيشه ، مه سه له

راهينان

۱. مير جه لادەت بە درخان كى بوو؟
۲. كهنگى ژ داىك بوويه و كهنگى چويه بهر دلوقانييا خودى؟
۳. پشكدارى د چ شورشاندا كريبه؟
۴. بو زمانى كوردى چ كريبه؟
۵. كى بوو بو جارا ئىكى پيتين لاتينى بو نقيسينا كوردى دانايين؟

چالاکى (۱)

ماموستا، دى رۆلى مير جه لادەت بە درخانى دىياقى رهوشه نبيريدا بو قوتابيين خو روونكهت ، دەر ئىخستنا گوڤارا (هاوار) و دانانا پيتين لاتينى بو نقيسينا كوردى وهك نمونه دى بو وان ئاخيت.

چالاکى (۲)

ناف + دار = ناقدار

توژى ئەقىن خوارى وهكى نمونا سەرى لىبكه:

دل + دار =

دين + دار =

مال + دار =

گوه + دار =

خيزان + دار =

بههره + دار =

ناز + دار =

برين + دار =

مین

(محمد داریاس)

زۆر به سام و به ترسه
دوژمنی هه موو مرویه
دهسکاریکهی هه له یه
ههر شوینی که مین ریژه
که مینی به دخوی لییه
خوینی پاکت برپیزی
جا له ههر شوین و جیبی

ئای که مین رهزا قورسه
رقی له من و له تویه
بو ئیمه وهک ته له یه
به هه قالانت بیژه
با نه چن بوئه و جیبه
نهک بتهقی و بتکوژی
هه زار نه فرهتی لییی

واتای وشهکان

<u>وشه</u>	<u>واتا</u>
به سام	بسه هم
رق	کینه / که رب
مرۆ	مرۆف. ئینسان
ته له	داف. ته لهه
بیژه	بیژو وان
به دخو	به دره وشته. خرابکار
نه فرته	له عنته

محمد داریاس:

ل سالا ۱۹۵۲ ل باژیری کۆیه هاتییه دونیایی و ههتا نوکه چهندين نامیلکه چاپکرینه.

به رهه میته خو ب زمانی کوردی و عه ره بی و ئنگلیزی به لاقه دکته، نوکه ماموستا یه ل باژیری کۆیه.

راهینان

شان قالاهیین ل خاری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

- ۱ - رقی له ..... و له .....
- ۲ - بو ئیمه وهك .....
- ۳ - دوژمنی هه موو .....
- ۴ - با نه چن بو ئه و .....

چالاکي

- ۱- مین چییه؟
- ۲- بو چی که رییت ته ژ مینا فه دبن؟

نه ورۆز

ئه قرو جه ژنا نه ورۆزه
ل هه وه هه ميا پيرۆزه
گه لى زارۆكان وهرن
ستران ئه قروكه دهرن
خوشكهن گه پرا ديلانى
بو قى جه ژنى و شه هيانى
ل بيست و ئىكى ئادارى
ره وشا گه شا بو هارى
كاوه ژ چيا هاته خوار
كوشتن ئه ژده هاك و مار
ل تهف جهان ئاگر هه لكر
وه لات پر رو ناهى كر

"د. عارف حيتو"

ل سالا ١٩٦٨ ل دهوك بوويه

واتايا پەيقان

<u>پەيڤ</u>	<u>واتا</u>
هەوە	: هنگو-ئيوە
دڤەرن	: پيدڤيينە - پيوستن
ديلان	: شەهيان - گوڤەند

راهيئان

دهيت ← ناهيت

قوتاييي خوشتقى: توژى قان پەيقان وەكى يين سەرى ليىبکە:

دخوت ←

دچيت ←

دخوينيت ←

دشوت ←

دکريت ←

ده‌ستپاکی

رۆژه‌کی ژ رۆژان کریکاره‌کی هه‌ژار دیواری مالا زه‌لامه‌کی
ده‌وله‌مه‌ند ده‌ه‌رفاند، دده‌می کارکرینیدا توورکه‌کی تژی زی‌ر دیت و
هه‌لگرت هه‌تا‌کو خودانی مائی هاتییه‌قه توورک کره دده‌ستی داو
گۆتی:

((هیژا ئەف توورکه من دده‌می کارکرینیدایی دیتی!!))

دلی زه‌لامی گه‌له‌ک پی خوشبوو و گۆتی:

((ژ میژوه‌ره، من ئەف زی‌ره ل بن قی دیواری قه‌شارت‌بوون وجهی وان ل
من به‌رزه ببوو، ئەز گه‌له‌ک ل دووق گه‌ریام، من نه‌دیت، نیشانا
راستییا ئاخافتنا من ژی ئەوه‌کو دووسه‌د زی‌ر تیدانه))

ڦيڄا ژ ڪريڪاري خواست ڪو وان زيڙان بهه ڙميڙيت، هه ڪو هڙمارتين،
ديت دووسه د زيڙن.

ب دلخوشيه دانه ف خوداني مائي.

ته ڦي دهوله مهندي ڙي ڙبه ر راستگويي و دهسپاڪيا وي ڪريڪاري
بيست زيڙداني.

واتايا په يشان

<u>په يڦ</u>	<u>واتا</u>
زه لام	: ميڙ، پياو
نيشان	: به لگه
هه رڦاند	: رووخاند، خرابڪر
دهوله مهند	: زهنگين
ڪريڪار	: پاله
دلخوش	: دلشاد، به خته وهر
دهسپاڪي	: دهسپاڪڙي (راستگويي)

پرسیار

بهرسقا فان پرسپاران بده:

۱. کریکاری چ کار دکر؟

کریکاری دیواری مالا زه لامه کی دهوله مه ند ..... .

۲. کریکاری چ دیت؟

..... دیت و ..... زیر تیدابوون.

۳. کریکاری چ گوته خودانی مائی؟

کریکاری گوته خودانی مائی: ((هیژا ئەف ..... ددهمی

کارکنیدا من یی دیتی)).

۴. خودانی مائی چ گوته کریکاری؟

خودانی مائی گوته کریکاری: ((ژمیژوره من ئەف ..... ل بن

قی دیواری قه شارتبوو)).

۵. خودانی مائی چ ژ کریکاری خواست؟

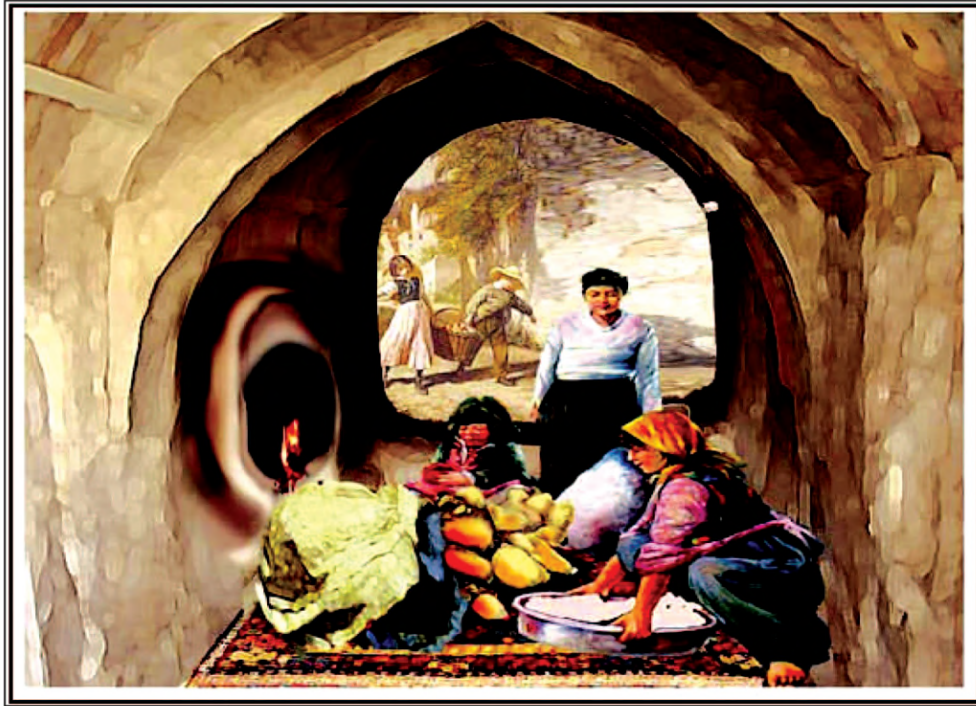
خودانی مائی ژ کریکاری خواست وان زیران ..... .

۶. بوچی خودانی مائی بیست زیردانه کریکاری؟

خودانی مائی ژبه رراستگویی و ..... یای بیست زیردانی.

سهوك

دایکا ناشتی و شیلانی ههشت نهه سهوك ژ ته نووری ئینانه دهری و ل
بن سهبه تا لسه ر کوارا گه نمی قه شارتن. شیلانو ناشتی، ل قی
لای ول وی لای گه ریان و سهوك نه دیتن، شیلانی دهست ب
هیقیان کرو گوت:

- دایکی، تو ب سهری خالی من، هه ر ئیکی ژ مه سهوکه کی بدی.
دایکی گوتی:

- بلا بابی هه وه ژ ناشی بهیته قه پاشی.

ناشتی دهست ب نزه نزی کرو گوت:

- دایکی، ته ز گه له کی برسیمه، ته گه ر هه رچ نه بیت که ره کی
سهوکی بده مه.

دایکی گۆتی:

((کورپ من هه کو بابی هه وه فه گه ریاقه، وی ده می ته م هه می
پیکه دی روینین و هه ر که سه ک دی سه وکا خو خوت. لی نه و نه بابی
هه وه ل ماله ونه سه وک ل مالن)).

ناشتی گۆتی:

((باشه دایکی بابی مه یی ل ناشی، ته ری سه وک ل کیشه نه؟))

دایکی گۆتی:

((سه وک چووینه سه را گه نمی زه قیی بدهن))

شیلانی پرسی:

((ته ری سه وک چیا گه نمییه؟))

دایکی گۆتی:

((ته ری هوون نزانن سه وک کچا خاتوون گه نمییه؟))

ناشتی گۆتی:

((ته ری گه نم کچا کییه؟))

دایکی گۆتی:

((گه نم کچا داپرا زه قی و باپیر ژی بارانه)).

ته فه دقان ئاخافتنا دابوون، بابی وان ژ ناشی فه گه ریاقه، هه شت
نه سه وکیین سوورژی سه ری خو ژبن کوارا گه نمی ئینا ده ری، شیلانی و
ناشتی تیق تیق کره کهنی.

واتايا په يشان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
سهوك	: نان
سهلك	: ته به قكا ناني
نزه نزه	: گري
هيچ	: چ
قه گه پريا	: زقري - گه رايه وه
دهم	: كات - وهخت

پرسيار

به رسقا فان پرسياران بده:

۱. دايكا ئاشتي و شيلاني سهوك ل كوده ري قه شار تېوون؟
۲. بابي ئاشتي و شيلاني ل كيښه بوو؟
۳. سهوك چ يا گه نيميه؟
۴. ئاشتي و شيلاني ده مي بابي وان قه گه پريا يه قه چ كر؟

راهیتان

تہف پھیئین خواری چ یا ژئ کیئمه ، بو دانہ و پاشی بخوینہ :

نان ..... دہو

فرۆکہ ..... بالئندہ

گہ نم ..... جہہ

باب ..... کور

پہز ..... بزئ

بہ فر ..... باران

دوو پیشی

دوو پیشیان سهری خو پیکه نابوو و دگهل ههف دئاخفتن.

پیشیا ئیکی: ژ کیه دهیی؟

پیشیا دووی: ژ باژیری دهیم.

پیشیا ئیکی: تشتهك ب دهست ته كهفت؟

پیشیا دووی: ئهري پاچهوا؟ خوينا سي كهسان من ميژتو ههرسی

كهس من تووشي نه خووشيا لهرزوتا كرن.

پیشیا ئیکی: هه رهوسا ب ساناھی؟

پیشیا دووی: ئهري، چ ب ساناھی؟

چ نه مابوو تووشی هزار نه خوشییان بيم.
 من سەرا ماله کي دا په نجه راوان يا تيله بهند کریبوو ، چوممه
 ماله کادی، نهوژی یا دهرمان کریبوو ، هند نه مابوو دایهوش بيم.
 چوممه ماله کادی، دناڅ کولله یدا نکستبوون.

پیشیا ئیکی: پاشی؟

پیشیا دووی: دل دوماهیی تهز گه ریام... گه ریام ههتا من ماله کا دی دیتی.
 من لی نیړی سی چارکه س تیدا نکستبوون، نهف ماله یابی
 تيله بهندو بی کولله و نه یا دهرمان کریبوو .
 بی وهستیان و بی نه خوشی دهملدهست، من تیر خوینا وان
 میژت.

پیشیا ئیکی: دووری گیانی ته بیت، لی ته نه بهستییه چ قهومییه؟

پیشیا دووی: چ بوویه مال ویران؟

پیشیا ئیکى: دوھى چوار پىنج كارمەندىن ساخلەمىي ب دەرمانان

ھوور و گرین مە ژناقېرن. لى باشبوو ئەز بەر نە كە قتم.

پیشیا دووى: ئەى ھەوارو سەد ھەوار! ئانكو فان نىزىكان ئەم ھەمى

دى ژ ھەف بە لاف بىنە قە.

قىجا بى خون مېژتن ئەم ب چ بژين؟

ھەردوو پیشى دەمە كى بىدەنگ بوون. پاشى برىاردا كو وى گوما ژەھر

كرى ب جھـ بهيلنو بو گوما كە دوور بارىكەن...

واتايا پەيقان

پەيف   واتا

پیشى   : مېشوو له ، پیشكە .

دگەل ھەف   : دگەل ئىكو دوو

باركر   : قە گوھاست

نەخوشى   : نەساخى

ساناھى   : ئاسانى

گيانى تە   : جانى تە

گوم   : گولا ئاقى

پرسیار

۱. دوو پیشیان سهری خو پیکه نابوو، ئەوان چ دگوت؟
۲. زیانا پیشی بو مروقی چیه و چ نه خوشییه کی فه دگوهیزیت؟
۳. چهوا ئەم دی خو ژ پیشیان پاریزین؟
۴. دوژمنی پیشی چیه؟
۵. نوژدار چهوا خزمهتا وهلاتی خو دکهت؟

ئهرکی مال

۱. زیانا قان چیه؟ (پیشی، گووم، میس، مشک، دوکیل).

۲. کر ← کربوو.

قوتایی خوشتقی: توژی قان په یقان وهکی یین سهری لیبکه:

گرت ←

پاراست ←

برد ←

نقست ←

میژت ←

چويچى ۋەرە

چويچى چويچى چويچازەر
ژھيلىنى ۋەرە دەر
تۆمكى لسەر دەستى من
ھىدى ۋەرە دادە سەر
چويچى ھەي چويچا دارى
زويبە خو بەردە خارى
ۋەرە ل دەف من بىنە
ھەتا دانى ئىقارى
تو دزانى ئەي چويچى
ژتە ئەز ب ئەقىنم
دادەو بکہ ويچو ويچى
نى ئەزتە نائىشىنم

(محمد امين دۆسكى)

واتايا په يقان

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
تومك	: خوارنا مريشكانه
زويبه	: لهزي بکه
ل دهف من	: ل نک من
داني ئيقاري	: دهمي ئيقاري-کاتي ئيواري

راهينان

دار ← داران

قوتايي خوشتقي: توژي فان په يقان وه کی يين سهري لي بکه:

گول ←

بهرخ ←

کچ ←

مال ←

کور ←

ئەنجامى خۆمەزىكرنى

د بىنقەدانا نىقا سالىدا ئەز چوومە سەرەدانى ل مالا باپىرى خۆ كۆل
گونەدىكى خۆش، ل بنارى چىيى سەفین دژيان، شەقەكى داپىرا من
ئەف چىرۆكا خۆش بۆمە قە گىرا.

داپىرى گۆت: زارۆكىن من بىن خۆشتقى،

ددارستانە كىدا كۆمە كا دارو باران دەورو بەرى دارچنارەكى گرتبوو،
ژ زىانىن باو باروقەو باكوزىركان دپاراست، دارچنار سال بۆ سالى

بلند دبوو، بلندترو ب هیژتردبوو هه تا کو وه لی هاتی ب
سه رهه میان بکه قیت.

دار چناری خو پی مهزن دزانی، فه رمان داو گوټ:

قی دار گویزا لایی من یی راستی بپن چونکی هه تا ف یا ژ من
گرتی، روژه کا دی گوټ: ئە ف دار سیڤا ل بهر پین من بکه زیخن
چونکی رهه ریشالین وی دپین من ئالیاینه.

ب قی ته رزی ب فه رمانا دار چناری هه می دارو تراشین ده وروبهری
وی هاتنه برین و ئەو ب تنی ما.

روژه کی بایه کی دژوار رابوو دار چنار ب قی لای وی لای دبر ،
هه ر چه نده رهه ریشالین خو دکووراتییا زه قییدا موکم کربوون ،
لی شیانی خوراگرتنی نه بوون، ژنشکه کیڤه قرچین ژی هاتو
پشت لی شکه ست و که فته سه ر زه قیی.

داییری گوټی: قیجا زارو کین من، مروټ ژی ئە گه ر خو ژ خه لکی
مه زتر بزانیته وه کی وی دار چنارا دنا ف وی دارستانیدا دی ب
زه قیی که قیت و پشت لی شکیت.

واتايا په يقان

<u>په يځف</u>	<u>واتا</u>
بنار	: بنى چيائى
قه گيړا	: گوټ
باکوزيرک	: باو باران د گهل ټيک - باروځه
که زاختن	: برينا تاوچه قان
تهرز	: جوړ، شيوه
موکم	: قايم
خوړاگرتن	: بهر خودان
قرچين ژى هات	: دنكى شکه ستنى ژى هات
زه قى	: ټهرد

راهينان

به رسقا قان پرسياران بده:

۱. بوچى کومه کا دارو باران ده ورو بهرى دار چنارى گرتبوو؟
۲. دار چنارى چ فرمان دا؟
۳. ټه و مروقى خو ژخه لکى مه زنتر بزانيت دى چ ب سهرى هيټ؟

چالاکى (۱)

قوتاييى خوشتقى: ناڧى پيىنج دارين بهردارو پيىنج دارين بيىهر بيىرتهو
پاشى ناڧين وان ددهفتهرا خودا بنقيسه.

چالاکى (۲)

بلند = بلندی

قوتاييى خوشتقى: تو ژى قان تهمام بکه:

..... = جوان

..... = كورت

..... = خوش

..... = زيرهك

..... = مهزن

..... = نهرم

چالاکى (۳)

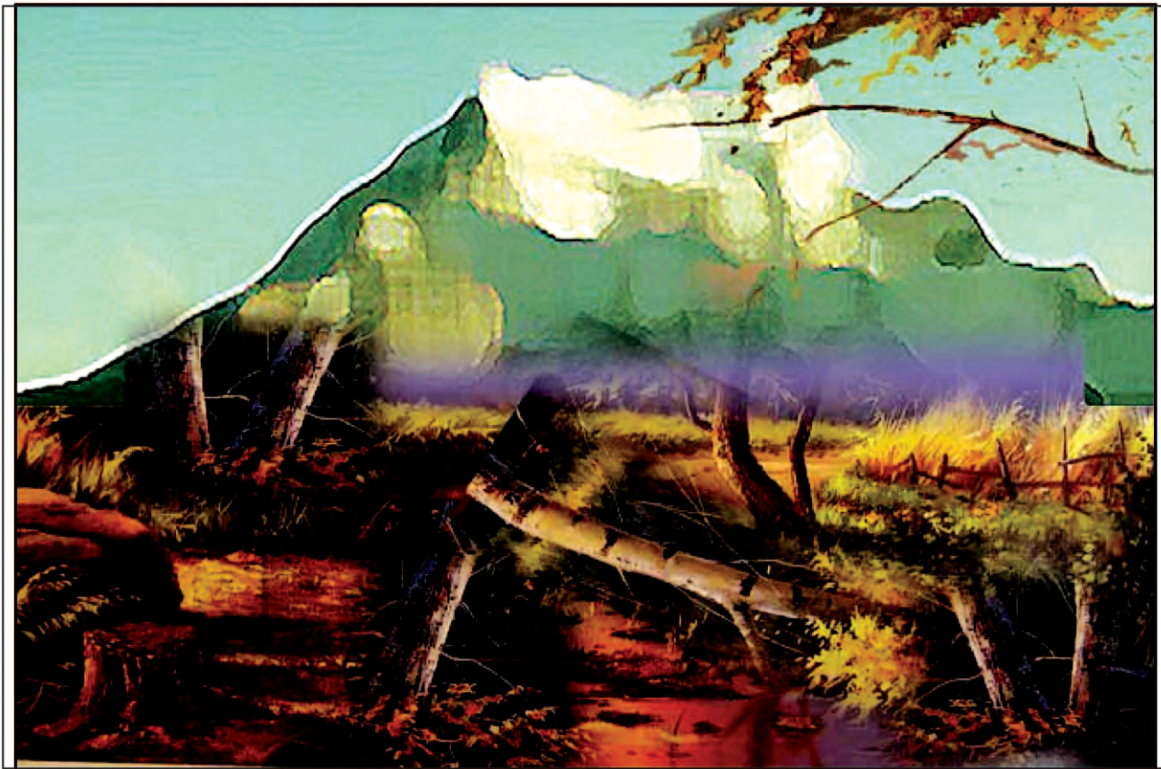
ئاگر + دان ← ئاگردان

قوتاييى خوشتقى: توژى قان تهمام بکه:

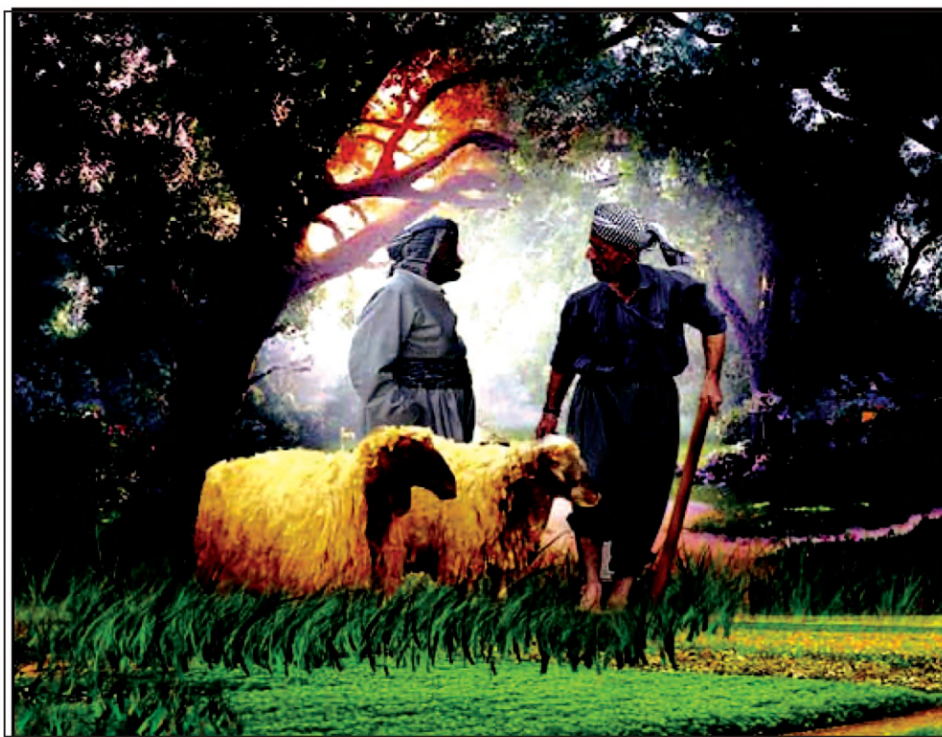
گول ← + دان .....
.....

شه کر ← + دان .....
.....

چا ← + دان .....
.....

پهز

مام خدر رهزقانه کی قه نجه، حهز ژدارو باران دکهت، دناف چه می وی
دا هه می جوړین فیقی و کهسکاتی هه نه.

روژه کی دوو میه ژپهزی کاک جانگیری چوو بوونه ناث چه می مام
خدری و هندهک زیان کربوون. **مام خدر ب فی چه ندی ته نگزی و گازنده**
ژ کاک جانگیری کرن و گوئی:

ئهز نزام مفایی فی پهزی ته چیه؟ بو تو ناهیلی؟
بو ناهیی وه کی من بییه رهزقان، هه ردهم دناف گولو چیمه نو

دارستاناندا بژی، چ فیقیی خوشه بخوی؟

کاک جانگیری بهرسقا وی داو گوئی:

مام خدر ئەگەر مفايى پەزى من ژمفايى داروبارى تە پتر نەبىت
كىمتر نىنە .

دايىژمەتە : مياھ من دزىت ، بەرخەكى يان دووان دئىنىت . شىرى
ژى ددۆشىن . ژشىرى وى ماست و لۆرك و پەنىرو نىشك و شىرژو
كەشك و گەلەك تىتىن دى ژى چىدكەين . ھەمى سالان ئەز ھىيا
پەزى خۆب جەوى دېرم و ژھىيا وان ئەف تىتە ژى دەينە
چىكرن : شال ، شەل و شەپك ، كەپەن ، كورك ، گۆرەو دەست گۆرك ،
بەركۆشك ، جاجم و مېزەر ، بەرو مەحفىر ، تىرو جوھال و گەلەك
پىدقېين دى يىن نافمالى .

ئەگەر دلئ مە چوو گوشتى دى سەرژىكەين و ژبلى گوشتى
سەرۋى و وسىھ و مىلاكىن پەزى دخۆين .

ھەرۋەسا ئەم پىستى پەزى دكەينە كوركىن زقستانان يان دكەينە
مەشك و جەودك و ھىبان و دەھۆل و قايش و زىنىن ماھىنا ژى
ژى دەينە چىكرن ... قىجا پەزىن من دى مفاينن لى گەلەك ب
مفانە .

مام خدر پى كەنى و گۆتى : باشە كاك جانگىر ، ئەقە من زانى مفايى
پەزى گەلەكە ، لى نەھىلە بچنە ناف چەمى من .

كاك جانگىرى دبەرسقا خۇدا گۆتى :

بەلى ، ۋەى سەر ھەردوو چاقىن من .

واتايا پەيقان

<u>پەيف</u>	<u>واتا</u>
قەنج	: باش، چاك
جۆر	: تەرز
زيان	: خرابى
گازندە	: گلەيى
جەو	: قەلەغ
جاجم	: راژيړك

پرسیار

بەرسقا فان پرسىاران بده:

۱. ئەو تشتين ژهريى دهيته چيكرن چنه؟ ب هه ژميړه. بوچيى دى ژى

ب كاردهيته بيژه؟

۲. مفايى شيرى پەزى چييه و چ ژى دهيته چيكرن؟

۳. دكوردەواربيدا ئەگەر ئيك يى تەناو بيدهنگ بيت چ دبيژنى؟

۴. ئەرى پيسته پەزى مفا هه يه؟

ئەركى مال

بو وانا بهيت هەر ئيك قە كولينه كى دەر باره ي ئيك ژگيانە وەرین ب مفا

بو مروقى بەر هه ف بکەت.

شیخ سه‌عیدی پیران

مامۆستا ئومیدی سه‌رهاتیین خوش بو خویندکارین خو
قه‌دگی‌ران، قوتاییان ژی داخواز ژی کر سه‌رهاتییا ناقدارو
سه‌رکرده‌کی کورد بو وان بیژیت، ئینا **مامۆستا ئومیدی گۆت:**
هه‌بوو نه بوو ل ناڤ ملله‌تی کورد سه‌رکرده‌کی قاره‌مان هه‌بوو
دگۆتنی شیخ سه‌عیدی پیران، کول سالاً ۱۸۵۵ی زایینی ل
که‌لاخنیسی ل باکورو کوردستانی ژ دایکبوویه‌و، ل گوندی پیران
ئاکنجی‌بوویه ، هه‌ر ل ویده‌ری ده‌ست ب خواندنا زاینین ئایینی
کریه هه‌تا‌کو بوویه زانیه‌کی ناقدار.

شیخ سه‌عید مروّقه‌کی زاناو کوردپه‌روه‌ر بوو، هیشیا وی ئەو بوو زانینی ل سهرانسهری کوردستانی به‌لا‌قه بکەت ژ بو هشیارکرنا ملله‌تی کوردو رزگارکرنا کوردستانی.

ل سالاً ۱۹۰۸ی شیخ سه‌عیدی دەست ب کاری دبزاقا رامیاریا کوردی کرو، هەر هینگی په‌یوه‌ندی دگەل مالباتین خەباتکەر و سهروره‌ین گەلی مه‌داکر، وه‌کی مالباتا به‌درخانیان، و مالباتا شیخ عوبه‌یدوللایی نه‌هری و شیخین بارزان، ول سالاً ۱۹۲۴ی هاته هه‌لبژاردن بو سهرۆکاتییا جقاتا خو‌سه‌ریا کوردی کو نه‌خشه دانای و بریاردای ب شو‌ره‌شه‌کی راییت ل کوردستانا باکوور.

پیرانی دگۆت: (ئەز ئاماده‌مه دەست ژتزییا به‌رده‌م و شووناوان تقه‌نگه‌کی هه‌لبگرم).

ئەو بوو ل ۱۱ی شواتا سالاً ۱۹۲۵ی شیخ سه‌عیدی پیران سهرکردایه‌تییا شو‌ره‌شه‌کا دژوار دژی ده‌وله‌تا تورکی کر.

قی شو‌ره‌شی دگافییدا (۱۴) ویلایه‌تین کوردان قه‌گرتن، لی ده‌وله‌تا تورکی ب هو‌قانه ل هه‌مبه‌ر شو‌ره‌شی راوه‌ستییا و شیا شیخ سه‌عیدی پیران و ژماره‌کا سهرکرده‌یین دی ده‌سته سهر بکەت، ل روژا (۳۰)ی خزیرانا سالاً ۱۹۲۵ ئەف قاره‌مانه‌و هه‌قالین وی ب ده‌ستین حکومه‌تا تورکی هاتنه سیداره‌دان و گه‌هشتنه کاروانی شه‌هیدان.

واتايا په یقان

<u>په یق</u>	<u>واتا</u>
سهرهاتی	: سهربوور
ناقدار	: بهرنیاس-ناودار
سهرانسهر	: ههمی، تهف، سهرتاسهر
بزاف	: لثین
مالبات	: بنه مال
خوسه ری	: سهر به خو بوون
نه خشه	: پلان
هو قانه	: درندانه
هه مبه ر	: به رامبه ر

راهینان

به رسقا قان پرسیاران بده:

۱. هیقییا شیخ سه عیدی پیران چ بوو؟
۲. کهنگی و ل کوده ری شیخ سه عید ژ دایک بوویه؟
۳. کهنگی شیخ سه عید دهست ب کاری دبزاقا رامیاریا کوردیدا کر؟
۴. شو ره شا شیخ سه عیدی پیران چند ویلایه تیین کوردان فه گرتن؟

چالاکى (۱)

کور ← کوران

قوتاييى خوشتقى: توژى قان پەيشين خواري وه کى سهري ليىکه:

← کچ

← کورد

← دار

← مروّف

← دهست

← گول

← بهرخ

چالاکى (۲)

سەر + باز ← سەرباز

قوتاييى خوشتقى: توژى وهكى سەرى ئەقین خواری ته مام بکه:

← سەر + وەر

← سەر + بلند

← سەر + وک

← سەر + که قتن

← سەر + فەراز

← سەر + بەست

← سەر + دار

چالاکى (۳)

ژبلى (شىخ سەعیدی پیران) ناڤى سى سەرکردین دی بنڤیسە کو

بزاڤ کرین دا مافی کوردان ب دەستقه بینن:

..... ۱ ..... ۲ ..... ۳ .....

ئەگەر پیدقی بوو بلا مامۆستا هاریکاریا ته بکهت.

پيرست

ز	بابهت	به رپهر
.۱	دى چين قوتابخانى (هوزان)	۶
.۲	رهوشتي باش	۹
.۳	چووچك و رووقى	۱۲
.۴	ددانين مه	۱۵
.۵	بوهار (هوزان)	۱۸
.۶	ئەنجامى درموكرنى	۲۰
.۷	زانايهكى نهمر	۲۵
.۸	سهيранеك ل كوردستانى	۳۰
.۹	كوترو ميپرى	۳۵
.۱۰	باران (هوزان)	۳۹
.۱۱	شيوازي ئاخافتنى	۴۱
.۱۲	ژيرى ب مەزنى و بچووكىي نينه	۴۴
.۱۳	پەشىمانى	۵۰
.۱۴	هەقسووياتىيا باش	۵۵
.۱۵	كتك و مشك (هوزان)	۵۸
.۱۶	بولبولهكى داماي	۶۰
.۱۷	سەفینى نەگوهدار	۶۵
.۱۸	ميرەكى ناقدار	۷۰
.۱۹	نهورۆز (هوزان)	۷۶
.۲۰	دەستپاكي	۷۸
.۲۱	سەوك	۸۱
.۲۲	دوو پيشى	۸۶
.۲۳	چويچى وەرە (هوزان)	۸۹
.۲۴	ئەنجامى خو مەزىنكرنى	۹۱
.۲۵	پەز	۹۶
.۲۶	شىخ سەعيدى پيران	۹۹
.۲۷	پيرست	۱۰۴

**پلانا مامۆستایا سالانه و هه‌ی‌فانه و هه‌فتانا خواندنا کوردی بۆ
پۆلا سیی بنه‌ره‌ت**

هه‌یه‌که‌کان	حه‌فتییا ئێکی	حه‌فتییا دووی	حه‌فتییا سیی	حه‌فتییا چواری
ئه‌یلول	-----	-----	چالاک	دی چین قوتانجانی (هه‌وزان)
چریا ئێکی	ره‌وشتی باش	چووچک و رووشی	ددانین مه‌	بوهار (هه‌وزان)
چریا دووی	ئه‌نجامی دره‌وکرنی	زانابه‌که‌ نه‌مر	سه‌یرانه‌ک ل کوردستانی	کوتر و میتری
کانونا ئێکی	باران (هه‌وزان)	شیوازی ئاخافتی	ژی‌ری ب مه‌زنی و بچووکیی نینه	پشووی وه‌زی یه‌کی و سه‌ری سالای زایینی
کانونا دووی	په‌شیمانی	هه‌فسوویاتیا باش	کتک و مشک (هه‌وزان)	بولبوله‌کی دامای
شوبات	سه‌فینی نه‌گوه‌دار	میتره‌کی ناقدار	نه‌روژ (هه‌وزان)	ده‌ستپاکی
ئازار	سه‌وک	پشووی به‌هار و نه‌فرۆز	پشووی به‌هار و نه‌فرۆز	دوو پشی
نیسان	چووچی وه‌ره (هه‌وزان)	ئه‌نجامی خو مه‌زنکرنی	په‌ز	شینخ سه‌عیدی پیران
تایار	-----	-----	-----	-----

A series of 20 horizontal dashed blue lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

A series of 20 horizontal dashed blue lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

A series of 20 horizontal dashed blue lines spanning the width of the page, intended for writing.